

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Марії

[Foi+request-67668-](mailto:Foi+request-67668-668fa087@dostup.pravda.com.ua)

668fa087@dostup.pravda.com.ua

Про розгляд звернення

У відповідь на Ваше звернення від 27.04.2020 (вх. № ПІ-М-1472 від 27.04.2020) Міністерство юстиції України в межах компетенції повідомляє наступне.

Відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228 (далі – Положення), Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пунктом 3 Положення основними завданнями Мін'юсту є, зокрема організація роботи нотаріату.

Так, Мін'юст відповідно до покладених на нього завдань, серед іншого здійснює державне регулювання нотаріальної діяльності, встановлює умови допуску громадян та посадових осіб органів місцевого самоврядування, уповноважених на вчинення нотаріальних дій, передбачених законом, до провадження нотаріальної діяльності, здійснює контроль за організацією нотаріату та нотаріальної діяльності уповноважених осіб, керівництво державними нотаріальними конторами, перевіряє організацію нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства тощо (пункт 4 Положення).

Кабінетом Міністрів України 11.03.2020 прийнято постанову «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» № 211 (зі змінами) (далі – Постанова № 211), якою з 12 березня 2020 року на всій території України встановлено карантин.

Постановою № 211 заборонено роботу **суб'єктів господарювання**, яка передбачає приймання відвідувачів, зокрема закладів громадського харчування (ресторанів, кафе тощо), торговельно-розважальних центрів, інших закладів розважальної діяльності, фітнес-центрів, закладів культури, торговельного і побутового обслуговування населення, крім певної категорії суб'єктів.

У зв'язку з вищевикладеним зазначаємо, що відповідно до статті 55 Господарського кодексу України, *суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію* (сукупність господарських прав та обов'язків), мають

Міністерство юстиції України
№20079/ПІ-М-1472/19.5.1 від
04.05.2020
Онисьук О.М. (Заступник Міністра з
питань державної реєстрації)
04.05.2020 11:17

відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Суб'єктами господарювання є: господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку; громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Відповідно до статті 3 Господарського кодексу України, під господарською діяльністю у Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

При цьому звертаємо увагу, що відповідно до статті 1 Закону України «Про нотаріат» (далі - Закон) **нотаріат в Україні** – це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Вчинення нотаріальних дій в Україні покладається на нотаріусів, які працюють в державних нотаріальних конторах, державних нотаріальних архівах (державні нотаріуси) або займаються приватною нотаріальною діяльністю (приватні нотаріуси).

Згідно зі статтею 3 Закону нотаріус – це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Нотаріус не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності (частина четверта статті 3 Закону).

Отже, **нотаріус не є суб'єктом господарювання** відповідно до Господарського кодексу України, а також не є учасником на ринку товарів, він виконує виключно делеговані державою функції, керуючись Конституцією та Законом, тому обмеження щодо заборони роботи суб'єктів господарювання, встановлене Постановою № 211, на нього не поширюється.

Також звертаємо увагу, що відповідно до статті 19 Конституції України правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Міністерством юстиції України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 211, з метою забезпечення функціонування органів нотаріату, але недопущення скупчення людей, було рекомендовано державним та приватним нотаріусам обмежити прийом громадян та запровадити чергування (лист Міністерства юстиції України від 17.03.2020 № 1534/19.5/32-20).

Крім того, нотаріусам було наголошено на можливості вчинення саме невідкладних нотаріальних дій, з якими пов'язано пропуск передбачених

законодавством строків та порушення прав громадян, за попереднім записом в телефонному режимі.

Втім, листи Міністерства юстиції України не створюють норм права, а мають інформаційний характер. Тому нотаріуси уповноважені вчиняти усі нотаріальні дії, визначені статтею 34 Закону, у тому числі посвідчувати правочини (договори, заповіти, довіреності, вимоги про нотаріальне посвідчення правочину тощо).

При цьому, вчинення нотаріальних дій має відбуватися з дотриманням рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України та здійсненням усіх можливих профілактичних заходів з боку органів нотаріату із максимально можливим переходом на дистанційні форми спілкування при наданні консультацій та роз'яснень щодо порядку вчинення нотаріальних дій.

**Заступник Міністра з питань
державної реєстрації**

Ольга ОНІЩУК